

9. Özer, Z. B. İ.Brodski'nin "İstanbul'a Yolculuk" adlı eserinde İstanbul. VII. Türk Kültürü Kongresi, 2011. c. 525–533.
10. Özer, Z. B. Sovyet Dönemi ve Sonrası Orta Asya'daki Alfabe Politikaları. Orta Asya Türk Kültürünün Anadolu Kültürüne Etkileri. Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı. Ankara, 2019.
11. Özer, Z. B. Tarih dilbilim Bağlamında Rusya Başkentleri//Rus Edebiyatında Şehir/Kasaba İmgesi. Editör: Prof.Dr. Ayla Kaşoğlu. Ankara, 2018. s. 52–82.

УДК 377.687.1

Банасюкевич Т. М.
майстер виробничого навчання
ДНЗ «Подільський центр професійно-технічної освіти»

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Виклики сучасного суспільства, що стрімко розвивається, нова генерація учнів, які вимагають від педагога іншої ролі та місця у порівнянні з минулим століттям, зміна цінностей та освітньої парадигми спонукають звернути увагу на проблему формування професійної мобільності педагога як інтегрованої якості особистості, що необхідна для її успішної життєдіяльності в умовах сучасного ринку праці. Професійна мобільність виявляється у готовності та здатності до швидкої зміни завдань і видів професійно-педагогічної діяльності, творчої зміни стилю та змісту своєї діяльності, планування та здійснення саморозвитку, попередження професійних деформацій та професійного вигорання.

У системі професійно-технічної освіти накопичений багатий досвід підготовки кваліфікованих робітників для різних галузей промисловості відповідно до вимог науково-технічного прогресу. Однак сьогодні ринкова економіка потребує робітників нового типу і може успішно функціонувати, якщо система професійно-технічної освіти здатна готувати кваліфікованих робітників сучасного рівня.

Практика сучасної ринкової економіки свідчить, що саме конкурентоздатність, професійна мобільність, професіоналізм і компетентність фахівця – це ті якості, від яких залежать життєві й трудові успіхи.

Виходячи з основних напрямів діяльності, науковці вважають, що компетентний майстер виробничого навчання повинен володіти такими базовими компетентностями:

- ✓ когнітивною (професійно-педагогічна ерудиція), комунікативною (педагогічний такт, культура спілкування);
- ✓ психологічною (емоційна культура);
- ✓ риторичною (професійна культура мови);
- ✓ професійно-технічною (технології та методики навчання);
- ✓ професійно-інформаційною (моніторинг та діагностика навчальних досягнень учнів) (О. Белкін, В. Нестеров);

- ✓ освітньо-професійною (здатність до самостійного вирішення освітньо-професійних завдань, уміння самостійно одержувати знання, готовність до змін);
- ✓ навчально-пізнавальною (знання та вміння організації цілепокладання, планування, аналізу, рефлексії, самооцінки навчально-пізнавальної діяльності, володіння креативними навичками, функціональна грамотність);
- ✓ інформаційно-інноваційною (здатність до самостійного пошуку, аналізу та відбору інформації, перетворенню, збереженню та передачі інформації);
- ✓ комунікативно-діловою (уміння захоплювати новими ідеями, створювати канали двосторонньої комунікації);
- ✓ системно-аналітичною (здатність систематизувати, нести відповідальність, уміння послідовно мислити і діяти);
- ✓ корпоративною компетентністю (уміння створювати команду, підтримувати співробітництво, здатність консультивати і будувати партнерські стосунки);
- ✓ соціокультурною (здатність взаємодіяти з людьми інших культур, мов та релігій, уміння аналізувати ситуацію на ринку праці);
- ✓ організаторською (здатність управляти людьми, уміння розставляти пріоритети, спрямовувати в потрібне русло ресурси, вести діловодство); рефлексивною (научуваність, готовність до самоаналізу, саморозвитку, саморегуляції) (Л. З. Тархан).

Базові компетентності є багатофункціональними, оскільки у повсякденній педагогічній діяльності педагогові професійного навчання доводиться виконувати величезну кількість професійних, організаційних, соціальних та інших завдань.

Конкуренція на сучасному ринку праці вимагає від робітника не лише глибоких теоретичних знань, практичних умінь та навичок, а й швидкої модернізації, креативності, постійного оновлення власного досвіду у виробничій сфері. Саме тому майстрам виробничого навчання необхідно постійно опановувати нові технології, розвивати власне мислення, удосконалювати вміння та навички, щоб заохочувати до активної виробничої діяльності учнів – не як виконавців поставлених завдань, а як творчих особистостей, здатних до активного пошуку і втілення інноваційних технологій виробництва.

Важливе завдання професійної підготовки – наблизити виробниче навчання до реального виробництва. Мета – підготувати учнів до самостійного трудового життя, швидкої адаптації в реальних виробничих умовах, жорсткої конкуренції на ринку праці.

В умовах ринкових відносин система виробничого навчання, з одного боку, має швидко реагувати на зміни потреб виробництва в робітниках певної кваліфікації, а з іншого – надати учням можливість навчатися залежно від їхніх інтересів. Тому на уроках виробничого навчання майстрами створюються такі

ситуації, щоб учні мали можливість творчо підходити до вирішення практичних завдань, самостійно знаходити їх оптимальні рішення.

Основні напрями виробничого навчання – створення умов для учнів для оволодіння виробничими процесами, соціально-економічними, науково-технічними та професійними знаннями, передовим досвідом; виховання конкурентоспроможного фахівця, підготовленого до різноманітної діяльності. Критерій професійної підготовленості майбутнього спеціаліста – кваліфікація, а головні її показники – професійна мобільність, володіння декількома професіями, здатність до зміни виду роботи.

Методичні основи формування професійної мобільності майстра виробничого навчання передбачають інтеграцію фундаментальних і спеціальних знань на засадах створення такої системи професійної підготовки, за якої пріоритетними є не вузькоспеціальні знання, а методологічно важливі, тривалого терміну дії, інваріантні знання, що сприяють цілісному сприйняттю наукової картини світу, інтелектуальному розвитку особистості та її адаптації у швидко змінюваних соціально-економічних і технологічних умовах, що забезпечує фахівцю можливість бути конкурентоздатним на ринку праці.

Література

1. Ващенко А. М. Формування професійної мобільності майбутніх офіцерів у процесі навчання у вищих військових навчальних закладах: дис. кандидата пед. наук: 13.00.04 / А. М. Ващенко. Одеса, 183 с.
2. Іванченко Є. А. Формування професійної мобільності майбутніх економістів у процесі навчання у вищих навчальних закладах: дис. кандидата пед. наук: 13.00.04 / Є. А. Іванченко. Одеса, 2005. 181 с.
3. Кожемякіна Н. І. Соціально-педагогічні умови формування професійної мобільності майбутніх менеджерів-аграріїв: дис. кандидата пед. наук: 13.00.04 / Н. І. Кожемякіна. Ізмаїл, 2006. 167 с.
4. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. К.: Грамота, 2005. 448 с.
5. Професійна освіта: Словник: Навч. посіб / Уклад. С. У. Гончаренко та ін.; за ред. Н. Г. Ничкало. К.: Вища школа, 2000. 380 с.
6. Пупышева Е. Л. Профессиональная компетентность будущего учителя как общее условие формирования профессионально значимых личностных качеств / Е. Л. Пупышева. *Наука и школа*. 2003. № 6. С. 5–8.

УДК 37.07

Бартенєва І. О.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки

Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

irina021271@ukr.net

**АТЕСТАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ЯК СКЛАДОВА
ЇХНЬОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ**